

A Könyvtárhoz kerül a Magyar Tudomány, mentőöv a Liszt- és Erkel-életmű kutatásnak: újjáalakult az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsága

3.7.2026 - | Magyar Tudományos Akadémia

Összefoglalónk a Bizottság alakuló üléséről.

Az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsága (KFB) a Magyar Tudományos Akadémia Bolyai-termében tartotta meg alakulóülését. A 2026-os közgyűlésen megválasztott, frissített összetételű testületre nemcsak a tudományos könyvkiadás előtt álló finanszírozási kihívások megoldása vár, hanem egy mérföldkőnek számító változás előkészítése is: az Akadémia patinás lapja, a Magyar Tudomány kiadói jogai visszaszállnak az intézményre, a kiadói feladatokat pedig a jövőben az MTA KIK látja el. (A bizottság elnöke Mikó Árpád, az MTA levelező tagja; a tagok és póttagok teljes névsora ezen a linken érhető el: https://mta.hu/hatteranyagok/kozgyules-105328#konyv_es_folyoirat.)

A tanácskozást *Mikó Árpád, a KFB elnöke* nyitotta meg. Üdvözölte a bizottság régi és új tagjait, külön kiemelve *Marosi György* akadémikust, aki az előző ciklus után immár rendes tagként, a Kémiai Tudományok Osztálya képviselőjeként segíti a KFB munkáját.

Az ülést az MTA elnöke és főtítkára köszöntötte. *Pósfai Mihály, az MTA elnöke* kiemelte, hogy a bizottság feladatköre egy csaknem kétszáz éves – pontosabban 194 esztendő – nemzeti hagyományban gyökerezik, amely az 1832-es első helyesírási szabályzat megszületésével vette kezdetét. Hangsúlyozta, hogy a KFB sikeresen alkalmazkodott a modern kor elvárásaihoz, hiszen a hagyományos könyvek és folyóiratok mellett ma már a színvonalas online tudományos portálok támogatására is lehetősége van.

Az elnök egyúttal a döntéshozatalt egyszerűsítő strukturális változást is bejelentett: a jövőben lemond az elnöki könyvkiadási („központi kiadványok”) keret feletti diszponálásról, és ezt a 10 millió forintos összeget a 2027-es költségvetési évtől teljes egészében átadja a bizottságnak. Ezzel a lépéssel a források elosztása teljesen transzparens módon, közvetlenül a tudományos osztályokon keresztül zajlik majd. Mivel a jelenlegi keretek szűkösek, ígéretet tett arra, hogy az Akadémia vezetése folyamatosan egyeztet a kormányzattal a támogatások megemlése érdekében.

Kecskeméti Gábor, az MTA főtítkára elmondta, hogy a tudományos szakkönyv- és folyóirat-kiadásra fordítható keret évtizedek óta statikus: az akadémiai keretösszeg reálértéke az infláció és a külső források elapadása miatt drasztikusan visszaesett. Példaként említette, hogy míg a Klaniczay Tibor által irányított, az 1980-as években működő „Kulturális és történelmi emlékeink feltárása, nyilvántartása és kiadása” elnevezésű országos program 1988-as könyvkiadási kerete mai értéken 1,3 milliárd forintnak felelne meg, addig a jelenlegi források nagyságrendekkel szűkebbek.

Pozitív fejleményként bejelentette, hogy a 2025–2026 fordulóján benyújtott pályázatokra, belső átcsoportosításokkal sikerült egy közel 40 millió forintos többletkeretet biztosítani. A főtítkár hangsúlyozta, hogy a 2027-es évtől már rendszerszerű megoldásra törekednek, támogatva az elnöki koncepciót, amely az egyedi keretek megszüntetésével a bizottsági pályázati összegeket növelné. Végezetül javasolta a támogatott kiadványok hasznosulásának (idézettség, könyvtári használat)

folyamatos nyomon követését, ami fontos szakmai érvként szolgálhat a jövőbeli forrásszerző lobbitevékenység során.

A bizottság második napirendi pontként egyhangúlag támogatta azt a javaslatot, hogy a Magyar Tudomány című folyóirat kiadói feladatai az Akadémiai Kiadótól átkerüljenek az MTA Könyvtár és Információs Központ (MTA KIK) gondozásába. Monok István, az MTA KIK főigazgatója kifejtette, hogy a könyvtár egy új, korszerű szerkesztőségi felület telepítésével technológiailag és szervezetileg is teljesen felkészült a lap fogadására. Az átállás óriási előnye, hogy a cikkek szerzői jogai visszaszállnak az Akadémiára, a terjesztés és a digitális repozitóriumi elhelyezés pedig sokkal egyszerűbbé válik, így a folyóirat a jövőben egy jóval költséghatékonyabb, intézményen belüli konstrukcióban jelenhet meg. Mivel az átállás technikai nehézségekkel is jár, az elhúzódhat a jövő év elejéig.

Az ülés zárásaként a bizottság áttekintette a 2027. évi könyv- és folyóirat-kiadási pályázati kiírások előkészületeit, majd egy sürgős ügyben is döntött. A KFB az MTA főtitkára javaslatára egyhangú elvi támogatásáról biztosította a Humántudományok Kutatóközpontja Zenetudományi Intézetének megkeresését. Mivel a korábbi kormányzati támogatások július végével lejárnak, az Akadémia – egy egyszeri, 15 millió forintos támogatással menti meg a Liszt Ferenc és Erkel Ferenc kritikai életmű-összkiadásokon dolgozó kutatócsoportot, ezzel garantálva a megkezdett munka folytonosságát a jövő évi állami források megérkezéséig.

https://mta.hu/mta_hirei/a-konyvtarhoz-kerul-a-magyar-tudomany-mentoov-a-liszt-es-erkel-eletmukut-atasnak-ujjaalakult-az-mta-konyv-es-folyoirat-kiado-bizottsaga-115502